

Västerås 2021-09-03

Till

Havs- och vattenmyndigheten
havochvatten@havochvatten

Yttrande över Dnr 2514-21 Remiss gällande utökat fredningsområde gällande större delen av östra Vänern

Svenska Insjöfiskarenas Centralförbund (SIC) är ett riksförbund som sedan 1897, och i nuvarande namn sedan 1937, organiserar det svenska yrkesfisket i sötvatten. Det svenska yrkesfisket i sötvatten omfattar ca 15% av värdet hos den svenska fiskeindustrin.

Vi tackar för att återigen ha givits tillfälle att yttra oss över fråga om fredningsområdet och avger härmed följande svar:

Vi har tidigare avgivit vår syn på förslaget till förvaltande myndigheter efter förfrågan i ett svar till Länsstyrelserna i Västra Götaland och Värmland 2019-10-15 ([länk](#)), i kompletterande svar till Länsstyrelserna 2019-11-13 samt i inlägga 2020-05-20 rörande laxförvaltningen. Dessutom har ingivits svar på remiss från Havs- och vattenmyndigheten 2020-09-03 ([länk](#)).

Vi hänvisar till dessa dokument som del av yttrande över Eder remiss. Vad som sades i våra inlagor och remissvar gäller alltför, då förhållandena i senaste remissförfrågan i stort sett är desamma som i tidigare förslag.

Utöver inlagorna till Länsstyrelserna och remissvar till Havs- och vattenmyndigheten har SIC 2020-03-25 till Länsstyrelserna ingivit en hemställan ([länk](#)) om föreläggande enligt 29§ i fiskelagen mot förvaltaren av fisket i Vänern. Skälet var vår djupa oro över framtida beslut grundade på kunskapsbrist hos förvaltaren. Den 1/8 2020, med diarienummer 621-21941-2020 och 621-4840-2020 ([länk](#)), anmodar Länsstyrelserna i Värmland och Västra Götaland därefter Havs- och vattenmyndigheten att beställa utökade beståndsuppskattningar, samt ordna rättvisande rapportering. Man delade således vår oro.

Vi har inte nåtts av besked om att Havs- och vattenmyndigheten rättat sina tillkortakommande. Myndigheten kan således fortfarande inte anses ha den kunskap och de underlag som krävs för att fatta goda beslut. I den del där förvaltaren bedömer gösfiskets påverkan på lax- och öringsbeståndet syns denna brist tydligt. Och någon s.k. app enligt Länsstyrelsens anmodan som ger information om fritidsfiskets fångster och vidlådande påverkan på laxbeståndet finns inte.

Myndigheten bör därför avvakta med beslut om fredningsområde intill dess att full klarhet i frågorna finns, samt uppmana Länsstyrelsen att avveckla det ensidiga fiskeförbudet för näringen intill beslut fattats hos Hav.

Under hand har allt större klarhet i förvaltarens olika bevekelsegrunder framkommit. Därav gör vi följande tillägg till tidigare remissvar:

- 1) Remisens benämning är fredningsområde vid *Gullspångsälvens mynning*. Benämningen är vilseledande och kan ge intryck av ett mindre allvarligt förfång för näringen. Enligt remissen är drygt 8% eller 47000 ha av sjöytan föreslagen som fredningsområde.
- 2) I samband med diskussioner mellan förvaltaren och enskilda näringsidkare angående de ökade risker för olyckor som föreligger när fiskaren tvingas passera flera tiotals kilometer av fredningsområde för att kunna nå fiskeplatser, har utmytnat i förvaltarens förslag att fiskeföretagen bör flytta till en geografiskt mer gynnsam plats.
Att flytta med tillhörande nyanskaffning av mark, nybyggnation av hamnar och byggnader får anses vara orealistiskt. Havs- och vattenmyndigheten bör inte fästa något avseende vid denna typ av befängda idéer i samband med beslut. De fiskeföretag som påverkas kommer inte att flytta. De kommer att avvecklas.
- 3) Det är tyvärr en allmän uppfattning i näringen att skälet till att förvaltaren har valt en lång tidsutdräkt i beslutsfattandet med tillhörande skillnad i förbud för näringen jämfört med trollingfiske och annat nätfiske beror på att vissa beslutsfattare har en privat syn, innebärande vilja att avveckla yrkesfiske till förmån för fritidsfiske vari de själva har intressen. Något annat rationellt skäl till förvaltarens fleråriga förbud mot enbart yrkesfiske, med samtidigt tillåtande av det mer indräktiga och helt statistiklösa trolling- och nätfisket under flera säsonger står för näringsidkarna ej att finna.

Till grund för detta framstår även förvaltarens kategoriska ovilja att lämna nya licenser med hänvisning till bristande beståndsuppskattningar. Vänerns förvaltare har med hjälp av denna metod förvandlat en sjö som haft normaltätt med fiskeföretag för en generation sedan till att ha en företagstäthet som är en tiondel av jämförbara sjöar.

Förvaltarens hantering av bristfälliga statistikuppgifter som används till att framställa besynnerligt konstruerade uppgifter om gösfiskeredskapens påverkan på laxbeståndet tages också som en intäkt för att förmoda att tjänstemännens privata intressen påverkar beslut.

Havs- och vattenmyndigheten bör vid beslutsfattandet bedöma ovälden i de förslag från enskilda tjänstemän hos förvaltarens länsstyrelse.

- 4) I protokoll från 7 juni 2021 dnr: 621-5111-2021 och 621-26191-2021 med länsstyrelsens regelgrupp för fiskefrågor fastställs att representant från yrkesfisket varit positiv till remissens regelverk. Protokollet har använts som argument för att överflygla den åsikt som gemensamt förfäktas av fiskets organisationer. Fiskets gemensamma och övergripande åsikt som framförts i 3 remissvar står trots protokollet fortfarande fast.

Efter samtal med yrkesfiskets representant Bo-Gunnar Blom konstateras att densamme konsekvent förnekar att han eller kollegan Örnsvald skulle ha accepterat de nya reglerna enligt remissens förslag. Dokumentet bedöms vara ett falsarium i denna del, och vi uppmanar Havs- och vattenmyndigheten att inte fästa något avseende till vad som däri skrivs. Notabelt är att justeringsman saknas.

- 5) I miljöbalken kapitel 2, 8§ anges nogsamt att det är den som förorenar eller förstör som har ansvaret att rätta till felet. Skäligheten att åtgärda har noterats i kapitel 10, där inget kan skönjas om att fiskenäringen har någon form av skyldighet att täcka upp för kraftindustrin.
Havs- och vattenmyndigheten uppmanas uppåttå mod att med kraft istället åtgärda felen hos den som förstör lax- och öringsstammarna.
- 6) I miljöbalkens kapitel 3 §5 anges att *Mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen eller yrkesfisket eller för vattenbruk skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande.*
I paragrafens andra stycke noteras att: *Områden som är av riksintresse för rennäringen eller yrkesfisket skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.*

Vänern är ett riksintresse för yrkesfiske. §5 med dess tvingande text är tillämplig om alternativ finns.

När det gäller Vänern saknar tydligen förvaltaren kraft att begära att kraftbolagen rättar fel som anges i miljöbalken.

Det är dock fullt möjligt att reglera trolling och allmänhetens nätfiske på så sätt att skydd mot åtgärder som avses i §5 kan upprätthållas. Hos förvaltaren spörs tyvärr en rädsla för reaktionen hos dessa grupper, vilket förhindrar åtgärder.

Havs- och vattenmyndigheten har dock själva utgivit en lösning som kan användas såsom alternativ till avveckling av fiskeföretag. Vi vill hänvisa till skrivelse från myndigheten av den 14/10 2020 med diarienummer 02595-2020, första sidans sista stycke. ([länk](#)) där ett utmärkt alternativ till avveckling av fiskenäringen visas. Vi har samsyn med Havs- och vattenmyndigheten i denna del.

Redan första delen i §5 ger tillräckligt stöd för att yrkesfisket så långt som möjligt skall skyddas eftersom detta utmärkta alternativ står till buds.

Havs- och vattenmyndigheten uppmanas stå fast vid den syn som man själv avgivit i dokumentet och i sitt beslut inte fästa avseende vid avvikande synpunkter och efterkonstruktioner.

Avslutningsvis.

Då det uppenbarligen genom utsättningar finns alternativ till avveckling av fiskeriföretag så uppmanar vi förvaltaren att i stället verkställa detta alternativ och avveckla både förbudsområde, fredningsområde och remissförslag.

Förvaltaren har misslyckats med att på rätt sätt bedöma gösfiskets påverkan på lax och öring. I verkligheten kan ett gösfiske med fördel bedrivas utan risker för lax och öring. Vid införande av fredningsområde bör hänsyn tagas till detta.

Fisket har historiskt varit en del av kulturen kring Vänern. Myndighetens förslag avvecklar all fiskekultur mellan Torsö och Kristinehamn.

Insjöfiskarena

Mats Eriksson
Förbundsordförande

Boris Åström
Ordförande Vänerns Fiskareförbund

e.u.
Mats Ingemarsson
VD

Postadress:
SIC
341 93 Bolmsö

Telefon:
0705594028

mats@insjofiskare.se
www.insjofiskare.se